

Názov projektu:

Certifikovaný študijný program pre certifikovanú pracovnú činnosť PSYCHOTERAPIA v zmysle oznámenia MZD č. 237/2006 Z.z. a výnosu z 12. apríla 2006 č. 04765/2006-SL, ktorým sa ustanovujú vzorové špecializačné študijné programy a vzorové certifikačné študijné programy.

Modul:

Vzdelávanie a výcvik v modeli psychoterapie podľa Virginie Satirovej (Model rastu)

Realizátor projektu:

Slovenská psychoterapeutická spoločnosť, P.O. Box 21, 911 01 Trenčín - právnická osoba, nezisková organizácia

Vzdelávanie a výcvik vykonáva:

Inštitút Virginie Satirovej v Slovenskej republike, Albánska 5A, 831 06 Bratislava, tel. 02-44 64 94 32

Cieľ projektu:

v súlade so základným projektom.

Odborný garant:

-v súlade so základným projektom

za dodržanie štruktúry zodpovedný:

Inštitút Virginie Satirovej v Slovenskej republike, PhDr. Hana Ščibranyová - predsedníčka IVS v SR

Opis modulu:

Odbor:

certifikovaná pracovná činnosť – psychoterapia V súlade so základným projektom vzdelávania a výcviku.

Organizátor modulu:

Inštitút Virginie Satirovej v Slovenskej republike

Miesto konania:

DPS SPIRARE, 811 08 Bratislava

Charakteristika:

modul – vzdelávanie a výcvik v module psychoterapie podľa Virginie Satirovej (Model rastu):Základné charakteristiky modulu projektu sú v súlade so základným projektom.

Charakteristika vzdelávania a výcviku v module psychoterapie podľa V. Satirovej

Model psychoterapie podľa Virginie Satirovej, známy tiež ako Model rastu, sa zaraďuje medzi humanistické, systemické a rodinno-terapeutické prístupy.

Jeho zakladateľka Virginia Satirová (1916-1988) aplikovala systémové myslenie do psychoterapeutickej praxe. Jej prínosom je práca s bio-psycho-sociálno-spirituálnymi

dimenziami rodinného kontextu, ktorý je základnou determinantou utvárania vnútorných konštruktov človeka, ktoré rozhodujúcim spôsobom formujú jeho vývinový potenciál a konkrétne životné prejavy. Kladie dôraz na komunikačný proces a na vytvorenie a aplikáciu špecifických nástrojov na uchopenie integrovaného intrapsychického a interpersonálneho sveta človeka. V súčasnosti sa tento psychoterapeutický prístup rozvíja najmä v USA a Kanade, v Ázii a Austrálii, v Európe je systematicky rozvíjaný na Slovensku a v Českej republike inštitútmi Virginie Satirovej, najnovšie v Nemecku, Švajčiarsku a Turecku, predovšetkým v novovznikajúcich centrách. Spolupracovníci a nasledovníci Virginie Satirovej rozvinuli Model rastu do jeho terajšej podoby, kde je aplikovateľný v psychoterapeutickej praxi pri práci s jednotlivcom, s párom, rodinou alebo so skupinou.

Pre tento prístup je v súčasnej dobe charakteristické spájanie intrapsychického a interpersonálneho systému so systémom pôvodnej rodiny klienta. Kladie dôraz na proces terapie, zameraný na pozitívne orientovaný transformačný proces, ktorý prostredníctvom zážitku vedie k zmene bytia jednotlivca vo vzťahu k sebe, k iným ľuďom a ku kontextu svojho životného miesta, času a prostredia. Pôsobí v smere zmeny dopadu patogénne pôsobiacej udalosti alebo zážitku z minulosti na prítomnosť a podporuje životný rast človeka prostredníctvom štyroch základných metaciel'ov – dosiahnuť kongruenciu, vysokú sebaúctu, vnútornú voľnosť pri rozhodovaní a prijímať zodpovednosť za seba a svoj vnútorný stav. Pri práci s rodinným systémom sú členovia rodiny vedení a povzbudzovaní ku zmene komunikačných vzorcov tak, aby sa rodina ako celok, ako aj jej jednotliví členovia mohli pohnúť zo stavu prežívania bolesti a ohrozenia k rovnováhe a zdraviu, súbežne so smerovaním k naplneniu štyroch metaciel'ov u každého člena rodiny. Psychopatologické príznaky sú považované za vedľajší produkt nerovnováhy a konfliktu v dôsledku nekongruencie. Tá vzniká na základe nerealistických očakávaní, reštriktívnych pravidiel alebo neadekvátnych rolí a vedie u človeka k negatívnej transformačnej zmene, ktorá sa môže premietnuť do psychopatológie. Vzniká napr. po ohrozujúcich emočne silne pôsobiacich zážitkoch a skúsenostiach, významných udalostiach, prinášajúcich straty alebo traumatizujúci dopad a ustupuje, ak vplyvom nových zážitkov v terapii nastane pohyb v smere pozitívnej transformácie, t. j. ak sa pozitívne mení nielen vonkajšie správanie a reštrukturalizuje sa kognícia, ale súčasne sa mení aj emočné prežívanie, motivácia a stav bytia človeka. Prístup zdôrazňuje význam kongruencie u terapeuta a prácu na jeho celoživotnom raste ako podmienke účinnosti v procese terapie.

Prijímanie uchádzačov:

v súlade so základným projektom

Výber uchádzačov:

Do vzdelávania výcviku sa zaraďujú uchádzači v súlade so základným projektom.

Výcvik je určený pre profesionálov v oblasti zdravotníctva, poradenstva a pomáhajúcich profesií s praxou dlhšou ako 3 mesiace v odbore. Predpokladáme, že výcvikovú skupinu bude tvoriť 21- 30 nových záujemcov.

Podmienkou pre zaradenie do výcviku je:

- a. Uchádzači musia mať možnosť samostatnej psychoterapeutickej práce v priebehu výcviku.
- b. Uchádzač v priebehu výcviku musí v predpísanom rozsahu absolvovať aj vlastnú (cvičnú) individuálnu psychoterapiu a supervíziu u psychoterapeuta zapísaného do Zoznamu psychoterapeutov SR alebo ČR.
- c. Uchádzači sa podrobia výberovému konaniu v IVS v SR, pri ktorom najmenej dvaja lektori posúdia pripravenosť, osobnú zrelosť a motiváciu kandidáta na vstup do výcviku na základe:
osobného a profesionálneho životopisu

sprievodného motivačného listu
potvrdenia o absolvovaní praxe v odbore
prípadnej referencie kolegu s psychoterapeutickou praxou
osobného pohovoru

Súčasťou zaradenia do výcviku je uzatvorenie písomnej dohody o výcviku medzi
frekventantom a zástupcami IVS v SR.

Rozsah teoretických vedomostí:

modul rozvíja rozsah uvedený v základnom projekte.

Teoretické vzdelávanie v modeli psychoterapie podľa Virginie Satirovej v rozsahu 150
hodín prebieha nasledovne:

Teória je integrálnou súčasťou výcviku. Cieľom teoretického vzdelávania je umožniť
frekventantom získať a osvojiť si základný teoretický rámec psychoterapie a teoretický rámec
špecifický pre model rastu a psychoterapiu podľa Virginie Satirovej pre praktickú, plánovitú a
vedecky osvedčenú činnosť frekventanta v roli psychoterapeuta. Teoretické vzdelávanie spolu
so zážitkovou skúsenosťou, nácvikom zručností podľa príslušnej metodológie, supervíziou a
praktickou činnosťou vytvárajú jeden ucelený celok. Teoretické vzdelávanie je rozčlenené do
nasledujúcich tematických okruhov:

1. ročník:

Prehľad teórie psychoterapie (vývinové teórie, teórie zmeny, sociálne a interpersonálne
otázky, úvod do prehľadu psychoterapeutických systémov): 15 hodín

Prehľad rodinných škôl v psychoterapii: 5 hodín

Teória Modelu rastu: 20 hodín

2. ročník:

Teórie psychopatológie, psychodiagnostiky, prehľad psychoterapeutických systémov:
15 hodín

Prehľad rodinných škôl v psychoterapii: 10 hodín

Teória Modelu rastu: 20 hodín

3. ročník:

Teória hodnotenia a posudzovania, intervencie a indikácie 5 hodín

Teória Modelu rastu: 10 hodín

Teória psychoterapeutického procesu v Modeli rastu 15 hodín

4. ročník:

Výskum v psychoterapii - empirické a výskumné dôkazy o účinnosti 5 hodín

Teória Modelu rastu: 10 hodín

Teória psychoterapeutického procesu: 20 hodín

Témy teoretického vzdelávania:

1. Prehľad teórie psychoterapie a psychoterapeutických systémov a psychoterapeutických škôl vrátane rodinnej psychoterapie:

Vývinové teórie človeka, teórie zdravia a psychopatológie, sociálne determinanty
zdravia a choroby, diagnostický proces a diagnostické kategórie používané v rámci ICD - 10,
teoretické modely vzniku psychopatologických symptómov a syndrómov a ich dopad na život
človeka, na jeho starostlivosť o seba, v partnerstve, v rodine, pracovnej oblasti a spoločnosti .

Všeobecne účinné faktory, nástroje, techniky v psychoterapii pre identifikáciu
psychopatológie, stanovovanie pracovnej diagnózy, ďalšieho diagnostického a terapeutického
plánu, posúdenie rizikových a protektívnych faktorov a vnútorných zdrojov pacienta, etika v

psychoterapii, teória hodnotenia, posudzovania normy a patológie, genézy a stupňa symptómov a syndrémov, diagnostické nástroje na vyšetrenie psychických porúch a fungovania osobnosti človeka, indikačné pravidlá pre voľbu optimálnej intervencie.

Integratívny prístup a prehľadné znalosti o jednotlivých psychoterapeutických prístupoch a školách - psychoanalytický a psychodynamický prístup, kognitívne-behaviorálny prístup, humanistická psychoterapia, relaxačno-hypnotický prístup, rodinno-terapeutický prístup, Adlerovská terapia, Gestalt psychoterapia, katatýmne-imaginatívna psychoterapia, na človeka zameraná psychoterapia, interpersonálna terapia, systemická terapia, logoterapia a existenciálna terapia, transakčná analýza, proces-orientovaná psychoterapia, štrukturálna rodinná terapia Minuchina, Bowenov systém rodinnej terapie, strategická terapia Haleyho ai.

2. Teória modelu rastu:

Univerzálne aspekty človeka a jeho bytia vo svete – základné teoretické východiská a presvedčenia, rastový a hierarchický model, zdroje, odlišnosti, rovnakosť a jedinečnosť, proces a štýly učenia, hranice

Systémový a systemický prístup: štruktúra a dynamické funkcie, účel a pravidlá, usporiadanie a následnosť, charakteristiky systému, otvorený a zatvorený systém, človek ako systém, rodinná jednotka ako systém, rodinná homeostáza, symptómy ako prejav stresu, od obsahu k procesu, ja-ty-kontext

Koncept zmeny a schopnosti učiť sa, vedomý a nevedomý proces, proces zmeny, fázy zmeny, úrovne zmeny, zmena transformáciou

Bazálna triáda: začlenenie a vyčlenenie, primárna a sekundárna väzba, párová väzba, kongruencia a nekongruencia, rodinné pravidlá, vzorce a zdroje, pozície v strese, ich dopad na prítomnosť, zmena dysfunkčných vzorcov, nástroje zmeny v procese transformácie

Koncept intrapsychického systému človeka: správanie, pozície na prežitie a coping, pocity, pocity o pocitoch, percepcie a kognitívne nastavenie mysle, očakávania, túžby, vzťah ja k ja, koncept copingu vo vzťahu k problému, kongruentný a nekongruentný coping, kongruencia, koncept sebaúcty, koncept pozitívnych úmyslov ako najhlbších motívov individuálneho konania

Koncept interpersonálneho systému: komponenty interakcie, ingrediencie interakcie a komunikačný proces - význam, odozva z významu, overovanie a spätná väzba, verbálne a neverbálne signály, automatické reakcie a vedomé odpovede, dysfunkčný a kongruentný (rovnovážny, vyvážený) vzťahový systém, proces transformácie dysfunkčných vzorcov,

Psychopatologické symptómy ako výsledok nekongruencie a práca s nimi v Modeli rastu

Teória k špecifickým nástrojom Modelu rastu: práca so sebaúctou, práca s telom a sochanie, vnútorný zážitok ako predpoklad efektívnej terapeutickej zmeny, formy práce s časťami intrapsychického systému, rôzne formy práce s rodinnými zdrojmi - bazálna triáda, rodinné mapy, príbeh rodiny, rodinná chronológia, koleso vplyvov, rodinná rekonštrukcia, rekonštrukcia kritickej udalosti, riadená imaginácia a meditácia, používanie metafor, meranie kongruencie v komunikácii, otvorená a priama komunikácia.

3. Teória psychoterapeutického procesu:

1. Fázy terapeutického procesu: Príprava terapeuta na proces, nadviazanie kontaktu a utvorenie bezpečného dôveryhodného vzťahu terapeut - klient, proces validizácie, explorácia a diagnostika, facilitácia uvedomia, transformácia problému do cieľa terapie, terapeutický kontrakt a plán, fázy zmeny: práca s dopadom minulosti na prítomnosť, s odporom a blokmi, práca s metacielmi, špecifickými a inkrementálnymi cieľmi, navodenie a kotvenie zmien, precvičovanie, integrácia, ukončenie terapeutického procesu.

Fázy procesu zmeny: starý status quo, cudzí element, chaos, transformačný proces, precvičovanie a integrovanie, nový status quo, ukotvovanie nového status quo

Individuálna terapia - špecifiká terapeutického procesu

Párová terapia - špecifiká terapeutického procesu

Rodinná terapia - špecifiká terapeutického procesu s rodinnou jednotkou

Skupinová terapia - špecifiká terapeutického procesu v skupine

Špecifiká psychoterapeutického procesu u jednotlivých problémových okruhov: práca s jednotlivcom alebo rodinou napr. u identifikovaného pacienta s depresiou, úzkostnými poruchami, s psychosomatickým ochorením, so závislosťou alebo spoluzávislosťou, s poruchou osobnosti, s poruchou správania, s psychózou, s poruchou príjmu potravy, práca s klientami a rodinami s ťažko chorým, umierajúcim členom a v zármutku po strate, s rodinami so suicídiom, práca s klientami a rodinami s domácim a sexuálnym násilím, špecifiká práce s deťmi a adolescentmi ai.

Špecifické problémy terapeutickej práce v procese terapie a etické problémy a hodnoty v psychoterapii. Etické štandardy terapeutického kontraktu, dôveryhodnosť, zodpovednosť a kompetencia terapeuta, dvojité vzťahy, kolegiálnosť a profesionalita, supervízny proces, riešenie etických dilem a pod.

Súčasný trend rozvoja modelu psychoterapie podľa Virginie Satirovej, výskum účinnosti psychoterapie - porovnanie prístupov Satirovej, Bowena a Haleyho, aktuálne výskumné práce

Obsah a rozsah praktických zručností a skúseností:

Zhodné so základným projektom vzdelávania a výcviku.

Špecifiká modelu psychoterapie podľa Virginie Satirovej:

Praktická časť:

osobná skúsenosť a metodológia a nácvik zručností: 360 hodín

Supervízie skupinové a individuálne: 120 hodín

Individuálna cvičná terapia 50 hodín

Zážitková skúsenosť

– metodológia a nácvik zručností - 360 hodín Vlastný zážitok frekventanta napomáha k hlbšiemu porozumeniu teórie, k prirodzenému osvojovaniu si metodológie a praktických zručností a ich plynulejšej aplikácii v psychoterapeutickom procese s klientom. Napomáha tiež k osobnému a profesionálnemu rastu a dozrievaniu frekventanta výcvikového programu. Frekventanti majú možnosť získať zážitkovú skúsenosť prostredníctvom zážitku a nácviku metodológie vo veľkej skupine, podskupine, triáde alebo dyáde alebo pri individuálnej práci:

1. frekventant má osobnú skúsenosť z individuálneho terapeutického procesu pri práci s lektorom (proces demonštrácie terapeutického sedenia pred veľkou alebo malou skupinou je neoddeliteľnou súčasťou výcvikového procesu a je zameraný jednak na rast kongruencie frekventanta, s ktorým sa pracuje, jednak frekventantom v skupine umožňuje učiť sa z pozorovania lektora pri práci),

frekventant má zážitok zo sledovania terapeutického procesu práce iného frekventanta s lektorom. Každé oddemonštrované terapeutické sedenie je následne reflektované vo veľkej alebo v malých skupinách. Frekventanti sledujú vždy súbežne tri procesové kanály - proces vo vlastnom vnútri (vo mne), proces v klientovi (ktorým je iný frekventant) a proces práce terapeuta (proces terapie).

frekventant sa zúčastňuje aktívne na procese demonštrácie terapeutickej práce, intrapsychického alebo interpersonálneho procesu frekventanta, ktorý je v role klienta a pracuje s lektorom alebo výmenou rolí klienta, terapeuta a pozorovateľa, má vlastnú skúsenosť a nacvičuje zručnosti.

frekventant má mnoho vnútorných skúseností z pobytu v takzvanej domácej alebo stabilnej triáde, ktorá je vytvorená na začiatku výcviku a je po celý čas výcviku nemenná. Stabilná triáda je akosi základnou sociálnou jednotkou výcvikovej skupiny. Je vytvorená

preto, aby mali jej členovia príležitosť mať dlhodobejšiu skúsenosť, poznávať a meniť svoje vzorce a skúsenosti z bazálnej triády svojej pôvodnej rodiny v bezpečnom kontexte triády. Lektori pravidelne sledujú dianie v bazálnych triádach a napomáhajú tak učeniu, ktoré z týchto skúseností môžu frekventanti získať.

Osobné procesy sú zamerané na prácu s intrapsychickým systémom, na prácu so systémom súčasnej rodiny, na prácu so systémom pôvodnej rodiny a s dopadom tohto systému na súčasnosť frekventanta, a to ako v individuálnom, tak aj v skupinovom procese.

Skupinový výcvikový proces predstavuje primárne prácu s jednotlivcom v skupine, ďalej prácu so skupinovou dynamikou v stabilných triádach, ktorá prispieva k učeniu a rastu jednotlivca. Výcvikový proces nie je primárne zameraný na facilitáciu a spracovávanie skupinovej dynamiky vo veľkej skupine. V modeli rastu je skupinová dynamika vnímaná ako vedľajší produkt práce v skupine a je spracovávaná v skupine opäť so zameraním na učenie jednotlivca o sebe.

Vlastná skúsenosť napomáha frekventantom výcviku k osobnému rastu a k práci na štyroch metacieloch (kongruencii, sebaúcte, zodpovednosti za seba, na slobode voľby sa rozhodovať), čo predstavuje významnú súčasť psychoterapeutického prístupu Virginie Satirovej, prístupu modelu rastu, v ktorom terapeut podľa úrovne svojej kongruencie môže prispieť k rastu kongruencie klienta.

Nácvik terapeutických zručností:

Nácvik terapeutických zručností nadväzuje obyčajne na zážitok z osobnej skúsenosti frekventanta, ktorú získava počas absolvovanej alebo reflektovanej demonštrácie terapeutického procesu v role klienta s lektorom alebo s ďalším frekventantom (v rámci nácviku zručností v triádach) a na nasledujúcej edukácii tej časti práce, ktorá je určená na precvičovanie. To prebieha najviac v triáde (ktorá je buď stabilnou triádou alebo aktuálne vytvorenou), ale aj vo veľkej alebo v menších skupinách. Frekventanti sa postupne učia používať viac do hĺbky špecifické terapeutické nástroje Modelu rastu, ktoré facilitujú prácu s intrapsychickým, interpersonálnym vzťahovým systémom a systémom pôvodnej rodiny. Tiež si priebežne osvojujú jednotlivé fázy

terapeutického procesu, ktorý je zameraný na zmenu k pozitívne orientovaným cieľom. Nácvik zručností jednotlivých fáz terapeutického procesu je vedený v triáde v rolách: klient, terapeut, pozorovateľ. Systemický nácvik zručností štvoročného výukového procesu prebieha v návazných krokoch a vrstvách, tzn. že frekventanti opakovane prenikajú do väčšej hĺbky a šírky zručností v používaní špecifických nástrojov a vedení terapeutického procesu. Naučené zručnosti frekventanti postupne prenášajú do svojej praxe s klientami formou domácich úloh. Referujú o svojich skúsenostiach v skupine a získavajú tak časť skupinových supervízií.

Prvý rok nácviku zručností je viac venovaný práci s rodinnými zdrojmi, druhý rok spájaniu rodinných zdrojov a s intrapsychickým systémom, tretí rok prepájaniu rodinných zdrojov, intrapsychického systému a interpersonálneho systému, štvrtý rok je viac venovaný terapeutickému procesu s klientom a skúsenostiam zo supervízie.

Zručnosti v prvom roku:

Jednotlivé cvičenia sú zamerané na rozvoj nasledujúcich zručností: naučiť sa postupne prehĺbene nadviazať kontakt sám so sebou, privlastniť si zážitok vlastnej hodnoty cez najrôznejšie formy práce so sebaúctou, nadviazať kontakt s klientom cez uznanie jeho hodnoty - rozvíjanie schopnosti validizovať klienta, rozvíjanie schopnosti explorať a diagnostikovať cez prácu na vlastných rodinných mapách s hľadaním zdrojov, stresových komunikačných pozícií, vzťahových vzorcov a schopnosť následne pracovať s rodinnými mapami klientov vo svojej praxi, ďalej rozvíjať vnímanie rovnakosti, rôznosti a jedinečnosti, hraníc, štýlov učenia, zdrojov a práce s týmito fenoménmi u klientov, rozvíjanie schopnosti viesť štrukturovaný rozhovor s jednotlivcom, párom, rodinou a skupinou.

Zručnosti v druhom roku:

Jednotlivé cvičenia sú zamerané na zvýšenie zručnosti orientácie vo vlastnom intrapsychickom procese, na schopnosť explorácie a diagnostiky intrapsychického systému u klienta, na prácu na pozitívne orientovaných cieľoch v terapii, na hľadanie miest pre zmenu a záväzku pre zmenu u klienta, na diagnostiku pravidiel v rodinnom systéme a prácu na ich zmene, ďalej na schopnosť metaforického vyjadrovania, schopnosť externalizácie vnútorných procesov, na prácu s očakávaniami a túžbami. Frekventanti sa tiež učia prepojiť rodinný systém s intrapsychickým systémom u klienta, učia sa diagnostikovať a rozlišovať zmeny dopadu vplyvov z pôvodnej rodiny na intrapsychický systém v prítomnosti a naučené zručnosti uplatniť v práci s jednotlivcom, párom, rodinou, skupinou.

Zručnosti v treťom roku:

Nácvik je zameraný na získanie vhl'adu do interpersonálnych interakcií u seba i u klienta, na kroky transformácie vo vzťahovom systéme. Ďalej na prepojenie intrapsychických a interpersonálnych procesov. V terapeutickom procese sa cvičeniami zvyšuje zručnosť ísť s klientom vo fáze explorácie od obsahu k zážitkovému procesu, zručnosť používať kongruentný jazyk u seba a klientov,

zručnosť práce so zdrojmi a prekážkami na ceste k dosahovaniu terapeutických cieľov - špecificky pri práci so zmenou v oblasti ochranného copingu obranami, pri popieraní, ignorovaní, projekcii až k procesu akceptovania, zručnosť práce s externalizáciou. Špecifické je zameranie na prácu s primárnou a sekundárnou väzbou cez rôzne formy práce s bazálnou triádou klienta. Zvyšuje sa zručnosť prepracovania fázy transformačnej zmeny na jednotlivých úrovniach intrapsychického priestoru. Práca s nesplnenými očakávaniami, proces púšťania a odpúšťania. Uplatnenie získaných zručností v práci s jednotlivcom, párom, rodinou a skupinou.

Zručnosti v štvrtom roku:

Praktické precvičovanie je zamerané na ďalšie formy práce s intrapsychickými časťami klienta. Ďalej na prácu na zmenách u klientov pri jednotlivých psychopatologických kategóriách. Na spájanie naučeného v terapeutickom procese s klientom s dôrazom na zručnosti ukotvovania zmien v reálnom živote klienta, na prácu so zadávaním domácich úloh pre klientov. Precvičuje sa zručnosť vhodne vyberať z palety nástrojov v Modeli rastu a uplatňovať ich v praxi, zručnosť pripojiť i nástroje z iných škôl a vhodne ich sklbiť s nástrojmi Modelu rastu. Precvičuje sa zručnosť reflektovať svoj terapeutický proces prostredníctvom kazuistiky a supervízneho procesu a zručnosť zužitkovať supervízny proces pre skvalitnenie svojej práce. Zvýšenie zručnosti aplikácie naučeného na prácu s jednotlivcom, párom, rodinou, skupinou.

Supervízie v rámci výcvikového programu – 120 hodín

120 hodín supervízie pod vedením interných lektorov a supervízorov výcviku je integrálnou súčasťou výcvikového programu a umožňuje frekventantovi uvedomovať si a skvalitňovať vlastný proces terapeutickú prácu s klientom ako súčasť sebapoznania a sebareflexie a prehľbovania skúsenosti v metodológii modelu psychoterapie podľa Virginie Satirovej. Významne prispieva k zvyšovaniu vlastnej kongruencie, emočnej a kognitívnej stability, empatie, a tolerancie, reflexie a porozumeniu intrapsychických procesov a vzťahov nielen u klienta, ale aj seba. Vedie k zvládaniu dynamiky vzťahov v terapeutickom procese, k vymedzeniu svojej role, optimálnemu postupu a zodpovednosti v procese terapie a k ďalšiemu zvyšovaniu psychoterapeutickej kompetencie frekventanta.

120 hodín supervízie tvorí:

20 hodín individuálnej supervízie,

ak 1 – 2 účastníci sú v supervízii svojej práce s klientom s interným supervízorom v modeli psychoterapie podľa Virginie Satirovej (preferuje sa v 50-100% prípadov supervízie)

alebo externým supervízorom zo Zoznamu psychoterapeutov (max. 50% prípadov) 100 hodín skupinovej supervízie, ak účastník pracuje s kazuistikou s interným supervízorom pred skupinou (malou alebo veľkou) veľká alebo niekoľko malých skupín pracuje pod vedením supervízora s kazuistikou jedného účastníka práca prebieha v triádach účastníkov pod vedením interného supervízora v zložení terapeut – klient – supervízor (pozorovateľ) s terapeutickým procesom terapeut – supervízor – supersupervízor nad prípadom Podkladom pre supervíziu sú ústne referovanie, audio alebo videonahrávka. Supervízie sa začínajú v menšom podiele už v prvom roku výcviku, najväčší priestor im je venovaný v štvrtom roku výcviku.

Ďalších 80 hodín supervízie (do požadovaného plného počtu 200 hodín supervízie) si frekventant doplní súbežne s výcvikovým procesom individuálne, aj pod vedením externého supervízora zo Zoznamu psychoterapeutov SPS, aj v rámci iného vedecky overeného a uznávaného smeru psychoterapie.

Individuálna cvičná terapia - spolu min. 150 hodín individuálnej cvičnej terapie

Umožňuje si uvedomiť, prepracovať, integrovať a ukončiť zážitky vynárajúce sa v rámci vlastného výcvikového procesu frekventanta, V procese výcviku 50 hodín individuálnej cvičnej terapie je súčasťou základnej výcvikovej štruktúry. Zvyšné hodiny individuálnej cvičnej terapie do požadovaného minima 150 hodín účastník získava súbežne s výcvikovým procesom individuálne, aj pod vedením externého supervízora zo Zoznamu psychoterapeutov SPS, aj v rámci iného vedecky overeného a uznávaného smeru psychoterapie.

Klinická prax – 600 hodín

Klinická prax je vlastná práca frekventanta v priebehu výcviku metódou psychoterapie s klientom pod supervíziou. S klinickou prácou môže frekventant začať na základe súhlasu lektorského tímu. Odporúča sa prax v zariadení, kde sa vykonáva psychoterapia, z toho minimálne 200 hodín praxe v psychiatrickom zariadení, ktoré má na vzdelávanie oprávnenie. Jej cieľom je u frekventantov, ktorí nepracujú v oblasti psychiatrie, získať dostatočnú skúsenosť s ľuďmi aj s najťažšou psychopatológiou a v psychosociálnej kríze, zúčastňovať sa práce multidisciplinárneho tímu a stretnutiach terapeuticko-komunitnej. Frekventant vykoná minimálne 20 individuálnych, na diagnostiku psychopatologických príznakov a biografickú anamnézu zameraných rozhovorov. Musí ísť o pacientov s rôznymi poruchami (depresie, schizofrenické ochorenia, psychosomatické syndrómy, organické poruchy, závislosti, poruchy osobnosti, adaptačné poruchy). Rozhovor s jedným pacientom: celkom 1- 5 hodín x 20 pacientov.

Organizačná forma:

Organizátor modulu: Inštitút Virginie Satirovej v Slovenskej republike

Miesto konania:

DPS SPIRARE, 811 08 Bratislava

Lektori:

pre teoretickú časť:

PhDr. Hana Ščibranyová

pre praktickú časť:

PhDr. Nad'a Feketeová,

Zodpovedný:**Za teoretickú časť:**

h. doc. prim. MUDr. Jozef Hašto, PhD.

prof. PhDr. Anton Heretik, PhD.

Za praktickú časť:

PhDr. Hana Ščibranyová

Časový harmonogram

Rozvrh zahŕňa 680 učebných hodín, celý komplexný program (vrátane praxe) má 1460 hodín. Celý študijný proces trvá minimálne 4 roky (8 semestrov) podľa nasledovnej štruktúry výcviku: Teoretické vzdelávanie 150 hodín
Praktická časť: osobná skúsenosť a nácvik zručností: 360 hodín
Supervízie skupinové a individuálne: 120 hodín
Individuálna cvičná terapia 50 hodín

Celkový počet hodín v rámci výcviku
680 hodín

Súbežne s výcvikom si frekventant individuálne zabezpečí: Praktikum psychoterapeutickej práce min. Individuálnu cvičnú terapiu Supervízie
600 hodín
100 hodín
80 hodín

Celkový počet hodín dosiahnutých individuálne Spolu
780 hodín 1460 hodín

1.rok: 1. semester: 1x týždňové sústredenie – 53 hod., 2. semester: 1x týždňové sústredenie – 53 hod.,
1x predĺžený víkend 32 hod. 1x predĺžený víkend 32 hod.

2. rok: 3.semester: 1x týždňové sústredenie – 53 hod., 4. semester: 1x týždňové sústredenie – 53 hod.,
1x predĺžený víkend 32 hod. 1x predĺžený víkend 32 hod.

3. rok: 5. semester: 1x týždňové sústredenie – 53 hod., 6. semester: 1x týždňové sústredenie – 53 hod.,
1x predĺžený víkend 32 hod. 1x predĺžený víkend 32 hod.

4. rok: 7. semester: 1x týždňové sústredenie – 53 hod., 8. semester: 1x týždňové sústredenie – 53 hod.,
1x predĺžený víkend 32 hod. 1x predĺžený víkend 32 hod.

Priebežné hodnotenie:

V súlade so základným projektom vzdelávania a výcviku.

Každý frekventant v priebehu výcviku je priebežne posudzovaný lektormi z hľadiska jeho procesu osvojovania si teoretických znalostí a praktických zručností modelu

psychoterapie podľa Virginie Satirovej, ako aj procesu vlastného osobného rastu a zrenia. Posúdenie sa opiera o aktívnu účasť frekventanta, referovanie na klinických supervízno-kazuistických seminároch, písomné práce a eseje reflektujúce sebaopoznanie, teoretické vedomosti alebo úroveň zručností a ich aplikáciu, tiež analýzu video alebo audiozáznamov práce s klientom.

Každý frekventant, ktorý chce vykonávať praktickú časť terapie má uzatvorený kontrakt s konzultantom z radov lektorov, ktorý je zodpovedný za pomoc frekventantovi pri jeho profesionálnej príprave. Konzultant je zodpovedný za priebežné posudzovanie frekventanta a v rámci neho aj za zhodnotenie jeho pripravenosti zahájiť praktickú klinickú prácu v modeli psychoterapie podľa Virginie Satirovej. Vyjadruje jeho odporúčanie k záverečnej skúške. Vedenie dokumentácie o vzdelávaní, financovaní, administratívne úkony, zásady overovania poznatkov a kontroly kvality sa riadia materiálom Akreditácia ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, MZd SR, 2006. Vedením dokumentácie je poverená PhDr. Nadežda Feketeová.

Záverečná skúška:

V súlade so základným projektom vzdelávania a výcviku.

Predpokladom pre vykonanie záverečnej skúšky je úspešné absolvovanie jednotlivých požadovaných súčastí vzdelávania frekventanta, jeho priaznivé priebežné hodnotenie praktických zručností a ich priaznivých výsledkov, vrátane hodnotenia konzultantom a supervízorom (podľa jednotnej odporúčanej schémy v prílohe). Skúška pozostáva z písomného vypracovania a obhajoby kazuistiky psychoterapeuticky liečeného pacienta, z analýzy audio-alebo videozáznamov, z priameho pozorovania frekventanta v modelových situáciách a z overenia teoretických poznatkov. Skúška má posúdiť schopnosť frekventanta prípad konceptualizovať, reflektovať psychoterapeutický proces so zameraním na dopad na klienta a vlastný proces u seba.

Po úspešnom vykonaní skúšky vydá Inštitút Virginie Satirovej osvedčenie o vykonaní záverečnej skúšky ako podmienky k ukončeniu uceleného vzdelávania a výcviku, na základe ktorého môže SPS ako zastrešujúca vzdelávacia ustanovizeň v SR vydať certifikát pre certifikovanú pracovnú činnosť – psychoterapia. Po ukončení certifikačného študijného programu a úspešnom zložení skúšky je potrebné, aby sa certifikovaný absolvent naďalej kontinuálne vzdelával, individuálne, ako aj účasťou na seminároch, konferenciách, supervíziách, ktoré majú kredit zo strany SPS alebo EAP.

Skúšobná komisia:

Za SPS – v súlade so základným projektom vzdelávania a výcviku. Za IVS v SR: PhDr. Hana Ščibranyová, PhDr. Nad'a Feketeová.

Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe:

Min. 200 hod. v súlade so základným projektom vzdelávania a výcviku.

Súčasný stav špecialistov v odbore:

V súčasnosti je v Zozname psychoterapeutov SR zapísaných 7 špecialistov v modeli psychoterapie podľa Virginie Satirovej (model rastu a rodinnej terapie)

Financovanie štúdia:

V súlade so základným projektom vzdelávania a výcviku.
Protokoly o hodnotení vedomostí a praktických zručností:
V súlade so základným projektom vzdelávania a výcviku.

Literatúra:

V súlade so základným projektom vzdelávania a výcviku.

Odporúčaná základná literatúra vrámci modulu psychoterapie podľa Satirovej:

- Satirová, V., Banmen, J., Gerberová, J., Gomoriová, M.: Model rastu - za hranice rodinnej terapie, Cesta, Brno, 2005
- Banmen, J.: Applications of the Satir Growth Model (Aplikácie Satirovej modelu rastu), Avanta publ., 2006
- Satirová, V.: Kniha o rodine, Nakl. Práh, Praha, 1994
- Loeschen S.: The Satir Process. Practical Skills for Therapists (Proces Satirovej -praktické zručnosti pre terapeutov), Halcyon Publishing Design, Fountain Valley, California, 2002
- Loeschen, S.: Systematic Training in the Skills of Virginia Satir (Systematický výcvik zručností podľa Virginie Satirovej), Brooks/Cole Publishing Comp., 1998
- Satir, V.: Conjoint Family Therapy (Spoločná rodinná terapia), Science and Behavior Books, Inc., Palo Alto, 1983
- Wegscheider-Cruse, S., Higby, K., Klontz, T., Rainey, A.: Family Reconstruction, The Living Theater Model (Rodinná rekonštrukcia - model živého divadla), Science and behavior Books, 1994
- The Satir Journal: Transformational Systemic Therapy, Editor Steve Bentheim, USA/Canada, Volume 1 2006

Odporúčaná doplnková literatúra

- Schwab, J.: A Resource Handbook for Satir Concepts (Príručka konceptov Satirovej), Science and Behavior Books, Inc., Palo Alto, 1990
- Satir, V.: Making Contact (Utváranie kontaktu), Celestial Arts, Berkeley, California, 1976
- Schwab, J., Baldwin, M., Gerber, J., Gomori, M., Satir, V.: The Satir Approach to Communication (Satirovej prístup ku komunikácii), Science and Behavior Books, Palo Alto, 1989
- Satir, V., Baldwin, M.: Satir Step by Step. A Guide to Creating Change in Families (Satirová krok za krokom - sprievodca pre utváranie zmeny v rodinách), Science and Behavior Books, Palo Alto, 1983
- Bandler, R., Grinder, J., Satir, V.: Changing with Families (Zmena v rodinách), Science and Behavior Books, Palo Alto, 1976
- Loeschen, S.: Systematic Training in the Skills of Virginia Satir (Systematický výcvik zručností podľa Virginie Satirovej), Brooks/Cole Publishing Comp., 1998
- Satir, V.: Your many Faces (Veľa tvôjich tvárí), Celestial Arts, California, 1978
- Satir, V.: Self-Esteem (Sebaúcta), Celestial Arts, California, 1975
- Satir, V.: Meditations and Inspirations (Meditácie a inšpirácie), Celestial Arts, California, 1985

Všeobecná psychoterapeutická literatúra:

Prochaska, James O., Norcross John, C.: Psychoterapeutické systémy - prierez teóriami, Grada Publishing, 1999

Zeig K. Jeffrey: Umenie psychoterapie, Portál Praha, 2005

Vymětal J.: Úvod do psychoterapie, Grada Publishing, 2003, 2. vydanie

Trapková, L., Chvála, V.: Rodinná terapia psychosomatických porúch, Portál Praha, 2004

Novalis, P.N., Rojcewicz, S.J., Peele, R.: Klinická príručka podpornej psychoterapie, Trenčín 1999